

3. A hitelválság enyhítésére milyen tervei vannak?

Bethlen válasza

Bethlen István válaszolt gróf Zichy János kérdésére:

— Abban a helyzetben vagyok — mondotta —, hogy vázolhatom nagy vonásokban a programot, amelyet a kormány vall közgazdasági téren s amelyet alkalmasnak vél arra, hogy amennyiben a külföldi kedvezőtlen helyzetek ezt meg nem akadályozzák, annak segítségével enyhülést hozzon a mai gazdasági helyzetbe. 1928-ban kezdődött a krízis mutatkozni, amely a mai viszonyokhoz vezetett. Megengedem, hogy ma van olyan hangulat talán országsszerű, amely ezt a helyzetet a kormány nyakába akarja varrni, amely azt mondja, hogy a kormánynak nincs közgazdasági politikája és az az oka a mostani krízisnek. Fel kell hívnom a figyelmet arra, hogy ez nem közhangulat. Ez hangulatkéltés. Ilyen hangulatkéltés vezetett Ausztriában a Bodenkreditanstalt összeomlásához bizonyos osztrák politikai események retorziójaként. Ilyen hangulat van a magyar sajtó tekintélyes részében, amely ettől ellenzéki babérokat remél. Pedig éppen azokat erősíti, akik a magyar érdekek ellen munkálkodnak. Alátámasztja ezt a hangulatot a krízis, amely elsősorban a mezőgazdaságban mutatkozik. Az export ma már nem a belföldön bonyolódik le, tehát az egész feladat sokkal nehezebb lett. De tessék számolni azzal, hogy egy kormányzat a kereskedelmet, mint olyant nem pótolhatja. Lehet szó közbelépésről, segítésről, irányításról, ha kell büntető szankcióról, de hogy az állam lebonyolítsa saját maga a magyar mezőgazdaság termelésének értékesítését, ez chimaera. Csak azt mondhatom, hogy a legjobb tudásunk szerint igyekszünk akkor, amikor akár szomszédainkkal, akár más államokkal szerződünk, azt a szempontot, hogy mezőgazdasági exportállam vagyunk, szem előtt tartani és mezőgazdasági cikkeink számára vámengedményeket szerezni. A közgazdasági miniszter urak min-

dent el fognak követni és máris megtették a szükséges lépéseket, hogy az érdekeltségekkel harmoniában kidolgozzák és végrehajtsák programjukat. A három pont megvitalásába nemcsak hálával és köszönettel, de örömmel megyek bele.

Ami a takarékoság kérdését illeti, szükséges, hogy a kiadási oldalát a költségvetésnek fokozatosan csökkentjük. Ez csak néhány év folyamatos munkájával vezethet eredményre. A tisztviselők számának csökkentése csak fokozatosan és nehezen vihető keresztül. Ez a kérdés összefügg az adminisztráció belső reformjával is. Kidolgozunk egy új státust s a redukciót fokozatosan keresztül vihetjük, de csak úgy, hogy szociális és más komoly szempontokat ne érintsünk. És nem B. listával. Öt-hatszázalékos megtakarítást kívánunk elérni a költségvetésben, ami körülbelül 40–50 millió pengőt jelent. Főleg a dologi kiadások oldalán. Viszont akkor a közgazdasági élet nélkülözni fogja a sok téren eddig élvezett segítséget. A takarékoság jelszó, amellyel élni kell tudni, de amellyel túlzásba menni nagyon veszélyes.

— Kardinális kérdése mezőgazdaságunknak, hogy gabonatermelését újból rentábilissá tegye. Ki akarjuk építeni a gabonarakarátok szervezetét az egész országban.

A miniszterelnök ezután a többi mezőgazdasági termény értékesítési tervéről tájékoztatta a pártot. Közölte, hogy előreláthatóan röviden felveszi a kormány a gyufakölcsönnek azt a harmadik részletét, amely csak egy év múlva lett volna esedékes s ezt hosszulejárata hitel céljaira fordítja.

A miniszterelnök után dr. Wekerle Sándor pénzügyminiszter vázolta a takarékosági programot.

Bud János kereskedelmi miniszter a vámkeresetről beszélt.

Mayer János földmívelésügyi miniszter részletesen ismertette a gabonaközraktárak kiépítéséről.

Bethlen István miniszterelnök javasolta, hogy az értékesítést folytassák egy újabb tanácskozási napon, sőt a megbeszélést tegye a párt intézményessé.

nőségétől, akkor voltaképpen katonai törvény értelmében már az akasztás sem volna rajta végrehajtható.

Közbeiktatás a szélső baloldalon: Egyáltalában mi szükség van az akasztásra?

Dési Géza ezután a botbüntetésről szól. A botbüntetést félbe kell szakítani, hogyha életveszéllyel jár, — mondja a törvényjavaslat és minden botbüntetést egyhavi fegyházra kell átváltoztatni. Ilyen körülmények között 30 botbüntetést 30 havi fegyházra kellene átváltoztatni. Ez teljesen lehetlenség.

— Nem tehetem magamévá — folytatta Dési — a törvényjavaslatnak azt az intézkedését sem, amely bizonyos bűncselekményeknél a büntetést függetleníti a tettes életkorától. Esetleg halálbüntetéssel is sújthatnának gyermeket és ez egyáltalában nem felel meg a magyar jogszolgáltatás szellemének.

A törvényjavaslat helytelen eljárásokat állapít meg a katonai bíraskodás terén. Ezeket változtatni kell, mert nem szabad béklyóba verni a katonai bíraskodás független igazságkeresését. Tiltakozik a ellen, hogy a gondatlanságból eredő bűntetteket halállal büntessék.

Szabó Sándor, Lakatos Gyula után Jánossy Gábor szólalt fel. A fegyverviselésről beszél és megállapítja, hogy nincs külön tiszti és külön polgári becsület.

Gáspárdy Elemér különösen a tisztek fegyverhasználat jogát szabályozó 38. szakasszal foglalkozik. Kijelenti, hogy annak ellenére, hogy a magyar nemzeti hadseregben a háború előtt szokásban volt összetűzésektől nem kell tartani, mégis nagy felelősséget jelent 23–24 éves fiatal tisztek pillanatnyi megilletésére bízni azt, hogy mikor használhatják fegyverüket. Szükségesnek tartja azt, hogy ezt a szakaszt részletesebben dolgozzák ki, vagy pedig a polgári büntetőtörvénykönyvet módosítsák olyan értelemben, hogy hasonló esetben minden polgárműnek joga legyen a kezébe venni a fegyvert, késsel vagy pisztollyal védekezni.

Az ülés 3 órakor ért véget.

Véres verekedés volt ismét a bécsi egyetemen

Az összes bécsi főiskolákat bezáratják

Bécs, november 7. Az anatómiai intézetben csütörtökön délelőtt súlyos összeütközések történtek a diákok között, akik verekedés közben a tantermek berendezéseit is megrongálták. A verekedésnél 15–20 ember megsebesült. Az összeütközés során botokat és bikaeszközt használtak s megrongáltak egy tűzjelzőkészüléket, amelynek jelzője működésbe lépett, mire a tűzoltók megjelentek a helyszínen. A zavargások átterjedtek az egyetemi épületekre is.

Bécs, november 7. Az egyetemen kifüggesztett rektori hirdetmény közli, hogy az anatómiai in-

tézetben s az egyetemen történt súlyos rendzavarások ügyében vizsgálatot rendeltek el. Az anatómiai intézet előadásait további intézkedésig beállították. A rektor hirdetményében élesen elítéli a rendzavarást s figyelmezteti a hallgatókat, hogy tartózkodjanak a további rendzavarásoktól, mert ellenkező esetben az egyetemet bezáratja.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Bécsből jelentik: A főiskolák rektorai az anatómiai intézetben értekezletet tartottak és elhatározták, hogy a ma lezajlott zavargásokra való tekintettel az összes bécsi főiskolákat bezáratják.

Verekedésbe fulladt a berlini közgyűlés

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Berlinből jelentik: A városi közgyűlés csütörtökön délután vad verekedésbe fulladt. A közgyűlésen Bösch főpolgármester elboacsátására vonatkozó kommunista indítványt tárgyalták, amelynek során Lang kommunista községi tanácsos a szociáldemokratákat örül-

teknek és csalóknak nevezte. A közgyűlés legidősebb tagja, a 70 éves Stendell szociáldemokrata városatyja, öklével arcába sújtott Langnak, mire általános verekedés, vad dühködés támadt. A verekedőket csak percek múltán lehetett szétválasztani.

A kormánypárti szónokok is erősen kritizálták az új katonai büntetőjavaslatot

„Nincs külön tiszti és külön polgári becsület”

Budapest, november 7. A parlament mai ülésén a szocialisták már nem jelentek meg a katonai büntetőtörvényjavaslat tárgyalásán. Üres padok előtt Tabódy Tibor volt az első szónok. Jobban szeretné, ha helyett a javaslat helyett az általános védkötelezettségről szóló javaslatot tárgyalná a Ház. A nemzet presztízse megköveteli a tisztikar tekintélyének emelését. Aki a katonatiszt becsülete ellen támad, az számoljon a következményekkel.

Fráter Jenő tapasztalatiból állítja, hogy a testi fenyegetésre szükség van háború idején a fegyelem

szempontjából. Ha a háború első lögőseit testi fenyegetésben részesítették volna, nem lett volna 50.000 lögős Budapesten.

Malasits Géza: Tévedni emberi dolog.

Fráter Jenő örömmel üdvözlöi és elfogadja a javaslatot.

Dési Géza: A hadsereget, ilyen nagy ember-tömeget, nem lehet lelkesedéssel összetartani, hanem fegyelemre van szükség. A halálbüntetés végrehajtása előtt a katonaság köréből való kicsapás rendszere nem felel meg a mai kor szellemének. Ha a kicsapás megfosztja az elítélt katonai mi-

Szegedi professzor előadása Párisban

Páris, november 7. Dr. Kerékjártó Béla szegedi egyetemi tanár ma kezdte meg előadásait a párisi egyetemhez tartozó Henri Poincaré intézetben. Az általános topológiáról szóló bevezető előadását a válogatott közönség, amelynek sorában a francia tudományos világ számos kiválósága foglalt helyet, nagy érdeklődéssel hallgatta végig.

Halálra ítélték két jeruzsálemi arabot

Jeruzsálem, november 7. A bíróság két arabot halálra, két másikat pedig 250–250 font büntetésre ítélt. Az elítéltek a hebroni zavargásoknál megölték Kastel rabbit, feleségét pedig súlyosan megsebesítették.

Magyarország nem vesz részt a futball-világbajnokságban

Budapest, november 7. A MLASz országos elnöksége a Professzionista Alsövetség elnökségével egyetértően elhatározta, hogy Magyarország nem vesz részt a Montevideóban rendezendő futball világbajnoki mérkőzéseken.

A londoni repülőkatasztrófa hetedik áldozata

London, november 7. Jenő schamburg-lippe herceg, aki a D. 903. repülőgép katasztrófájánál súlyosan megsebesült, ma belehalt sérüléseibe. Ezzel a halottak száma hétre emelkedett.

Enyhe idő

A Meteorológiai Intézet jelenti este 10 órakor: Hazánkban a nap folyamán majdnem mindenütt volt eső. A hőmérséklet 10 fok körül ingadozott. Prognózis: Változóan felhős, enyhe idő s a lecsapódások szűnése várható.